

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie J&V
cie.jv@tweedekamer.nl

datum : 1 november 2019 contact : Tessa Maas
uw brief van : e-mail : t.maas@knb.nl
uw kenmerk :
ons kenmerk :
betreft : AO Ondernijning 13 november a.s.

Geachte leden van de commissie voor Justitie en Veiligheid,

Het AO Georganiseerde criminaliteit/ondernijning op 13 november a.s. is voor de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) aanleiding om u te informeren over de bijdrage van het notariaat aan het tegengaan van ondernijning.

Notaris als poortwachter

De notaris is een van de poortwachters van het financiële stelsel bij het signaleren en voorkomen van fraude en witwassen, met name rond vastgoed en rechtspersonen. Van de notaris mag worden verwacht dat hij alert, integer en actief is waar het gaat om de voorkoming van fraude en witwassen. Als hij kan voorkomen dat personen met verkeerde bedoelingen toegang krijgen tot het rechtsverkeer, dan zal hij dat ook moeten voorkomen.

Door de KNB wordt al jaren bijgedragen aan het voorkomen van fraude en witwassen en het terugdringen van bewuste dan wel onbewuste medewerking van notarissen aan frauduleuze en witwastransacties, met name rond vastgoedtransacties, oprichtingen van rechtspersonen en aandelenoverdrachten. Een greep uit de bijdragen:

- Rond 2006/2007 was de KNB betrokken bij het *Alijda-project* in Rotterdam: aanpakken van vastgoed- en hypotheekfraude en andere vormen van criminaliteit;
- Cursussen en voorlichting i.s.m. de toezichthouder voor het notariaat (BFT) en opsporings- en handhavingsdiensten (Belastingdienst, OM, FIU-Nederland, FIOD e.d.) om het fraudebewustzijn van het notariaat te bevorderen en om notarissen te voorzien van handvatten om fraude en witwassen te kunnen signaleren;
- Samenwerking met provincies over voorlichting en kennisdeling over ondernijning. Er waren al bijeenkomsten met Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), OM, Politie en FIU-Nederland in Utrecht, Noord-Holland, Noord-Brabant en Zeeland;
- In 2018 regiobijeenkomsten voor alle notarissen over fraudepreventie.

Helaas kan de notaris de poortwachtersrol niet altijd goed vervullen. In *Het Financieele Dagblad* van 27 mei jl. stelde ik dat de overheid notarissen daarom meer middelen moet geven om fraude door cliënten te voorkomen.

Instrumenten

Welke aanvullende instrumenten heeft de notaris nodig om de rol als poortwachter nog beter te kunnen vervullen?

- 1) Het kunnen zoeken op natuurlijke personen in het Handelsregister;
- 2) Een centraal aandeelhoudersregister als belangrijk hulpmiddel voor fraudebestrijding en de onderzoekwerkzaamheden van de notaris;
- 3) De mogelijkheid om binnen het notariaat meer gegevens te delen, bijvoorbeeld door middel van een digitaal prikbord om een collega-notaris te waarschuwen voor een cliënt met kwade bedoelingen;
- 4) De mogelijkheid om tussen overheidsdiensten en het notariaat meer gegevens te delen (bijvoorbeeld over bij de overheid bekende katvangers en veelplegers van fraude en witwassen).

De kabinetsreactie op het FD-artikel, die ook geagendeerd staat voor dit AO, vindt de KNB positief omdat de minister aangeeft met de KNB te willen verkennen of en welke verbeteringen mogelijk zijn. De minister en de KNB zijn hierover inmiddels in goed overleg.

Notaris geen facilitator

Voor notarissen die bewust meewerken aan fraude en witwassen is in het notariaat geen plaats. De notaris werkt juist mee aan de bestrijding van fraude en witwassen door dagelijks zijn akten bij de KNB te laten registreren zodat zij door de Belastingdienst kunnen worden gebruikt voor fraude- en witwasonderzoek. Ook zorgt het notariaat voor kwalitatief hoogwaardige meldingen van ongebruikelijke transacties bij de FIU-Nederland. In 2018 meldde het notariaat 65% meer ongebruikelijke transacties dan in 2017.

Kabinetsinzet

De inzet van het kabinet voor een breed offensief tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit ondersteunt het notariaat van harte: betrek het notariaat bij de aanpak van ondermijning. Ook het nader onderzoek naar aanleiding van '*De achterkant van Amsterdam*' van Pieter Tops en Jan Tromp juicht het notariaat van harte toe. De rol van financiële dienstverleners, zoals notarissen, wordt hierin nader bekeken. De KNB gaf al eerder aan nader onderzoek te willen naar georganiseerde criminaliteit en de mogelijke betrokkenheid van notarissen daarbij.

Tot slot: het notariaat is niet feilloos, maar draagt naar beste kunnen met bestaand instrumentarium en met overtuiging iedere dag weer bij aan rechtszekerheid, rechtsbescherming en voorkoming van fraude en witwassen.

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan horen we die graag.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Nick van Buitenen'.

Nick van Buitenen
voorzitter KNB